

Asker og Bærum Lokalradio as

«Innspel til FM-utgreiing»

Norge er et liberalt, kapitalistisk demokrati, hvor universelle, teknologinøytrale markedsreguleringer verdsettes. Det er stor enighet om at regulering sikrer lik adgang for alle markedsaktører - til fordel for lønnsomhet, samfunnsmessig verdiskapning og mangfold.

En pussig unntagelse er reguleringen av det kommersielle radio markedet. Gjennom Stortingets vedtak om FM-slukning sikret nasjonale, kommersielle særinteresser seg egne markedsfordeler.

Effektiv lobbyvirksomhet førte til at Stortinget valgte å gå for en teknologiplattform, istedenfor å satse på teknologinøytralitet som markedsreguleringsprinsipp for fremtidens Radio-Norge.

Dette er godt dokumentert i boken «DAB Utdatert før det er oppdatert». I boken har Thor Viksveen uimotsagt beskrevet i detalj hvordan regjering og storting ble manipulert til å fatte vedtak om slukking av det kommersielle FM nettet i de store byene.

Boken eksemplifiserer hvor galt det kan gå når offentlige institusjoner og politiske myndigheter utsettes for lobbyvirksomhet - uten å være seg bevisst sin prinsipielle oppgave om nøytral markedsregulering.

Medietilsynet er bedt om å kartlegge blant annet:

- Hva som taler for og mot at lokalradio får anledning til å fortsette på FM etter 2021
- Hvor lenge lokalradio eventuelt bør få anledning til å fortsette på FM
- Hvilke lokalradioer som eventuelt får fortsette på FM
- Økonomi, status for digitalisering, samt ulike insentiver og hindre for digitalisering

Nå er fasiten tilgjengelig:

[Antall radio lyttere i Norge går ned mens antall radio lyttere i Sverige er stabilt.](#)

Sverige er et land vi ofte liker å sammenligne oss med. Som kjent har de valgt en annen innfallsvinkel i reguleringen av markedet, FM nettet deres er ikke slukket. I Sverige konkurrerer alle distribusjonsteknologier på lik linje. Det er lytterne som bestemmer om de skal velge FM, DAB eller nettradio, avhengig av tid, sted og tilgjengelighet av utstyr. Svenske lyttere sier ja-takk til mer radio, fordi de kan velge.

Slukking av resten av FM-nettet i 2021

DET FINNES INGEN RASJONELLE GRUNNER TIL Å FASE UT RESTEN AV FM-NETTET.

Det er ikke dokumentert at Norge er i en situasjon hvor vi som nasjon har et stort behov for å bruke denne delen av frekvensspekteret avsatt til FM distribusjon til andre, viktige samfunnsnyttige formål. Det koster heller ikke det offentlige en krone at dette FM-nettet driftes, heller ikke etter 2021,

Da sitter vi igjen med særinteressene til de nasjonale, kommersielle aktørene med tunge DAB investeringer som de ønsker å tjene inn igjen. I den rådende situasjon ser disse aktørene seg åpenbart tjent med et annonsemarked hvor de slipper å konkurrere om annonsørene med nisjekonsesjonærer nær de store byene som fortsatt befinner seg på FM frem til 2021, og som ønsker fortsatt FM-distribusjon frem til 2031.

Sett fra samfunnets side er det ingen identifiserte ulemper forbundet med at disse FM-konsesjonærene får fortsette sin FM-distribusjon etter 2021.

Som en nisjekonsesjonær, er FM-konsesjonen grunnlaget for vår forretningsdrift. Vår distribusjon av musikk, nyheter, trafikkmeldinger og lokale saker dekker åpenbart et lokalt lytterbehov som vil stå udekket hvis ikke lisensen vår fornyes.

Hvor lenge bør vi få fortsette å sende på FM

Svaret på dette spørsmålet er enkelt, så lenge vi som sender på FM møter et lytterbehov, og det finnes apparater der ute i de tusen hjem som mottar FM-signaler.

Disse basiskriteriene bør legges til grunn, både for fornyelse av konsesjoner og for nye aktører som søker om å få tildelt FM-konsesjon i områder hvor det ikke er frekvensbegrensninger.

Hvilke radioer bør få fortsette på FM

Alle som også i fortsettelsen møter rasjonelle konsesjonsbetingelser, basert på tekniske distribusjonskriterier, og som ikke bryter med universelle, redaksjonelle krav, bør få sine konsesjoner fornyet.

Alle bør i tillegg få NKOM lisensen sin justert slik at de får adgang til å sende med større watt styrke enn i dag, såfremt dette ikke virker forstyrrende på andre sendere i nærheten.

Økonomiske kriterier etc.

Vår og mange andres FM-konsesjoner inneholder en årlig inntektsbegrensning på NOK 135.000, et beløp som er mindre enn en brutto månedslønn for en plattformsmedarbeider i Nordsjøen.

Den konsesjonsbelagte inntektsbegrensningen er åpenbart et resultat av lobbyvirksomheten fra de nasjonale, kommersielle aktørene som foregikk i forkant av slukningsvedtaket. De vil ha oss og andre nisjekonsesjonærer i nærheten av de store byene ut av markedet gjennom sulteforing. Konkurransen på like vilkår tjener ikke deres interesser.

Inntektsbegrensningen får i tillegg vilkårlige utslag når alle konsesjonærer som også har en DAB lisens ikke har en inntektsbegrensning knyttet til DAB distribusjon. Hvilke inntekter som kommer fra hvilke distribusjonsformer kan ikke fastlegges annet enn ved skjønn. Denne vilkårligheten må opphøre. Inntektsbegrensningen må fjernes som lisenskriterium.

Digitalisering etc.

De økonomiske barrierene knyttet til digitalisering av produksjon og distribusjon av radioprogrammer har på det nærmeste blitt borte som følge av den tekniske utviklingen, hvis vi ser bort fra kostnadene forbundet med overgangen til DAB.

Det er i dag lave kostnader forbundet med digitalisering av alle leddene i kjeden frem til FM-senderen, og det er enkelt å koble seg til eldre sendere med moderne digitalt distribusjonsutstyr, så de fleste nisjekonsesjonærer har gjennomført denne overgangen. Det er også enkelt å koble seg opp til nettradio løsninger, så sett fra et teknisk ståsted er digitalradio i sine forskjellige former ikke spesielt utfordrende.

Fra et kommersielt ståsted ser digitaliseringsutfordringene mer skremmende ut. Det er ikke lett å etablere og forsvare en merkevare i et over-kommunisert samfunn - hvor alternative leverandører bare er ett klikk unna. Lokal tilstedeværelse er et mulig svar. Da må nisjekonsesjonærene ha rasjonelle, langsiktige og konkurransedyktige operative betingelser sammenlignet med de nasjonale kommersielle aktørene.

Til slutt

Det har vært hevdet at DAB teknologien sikrer mangfold. Hvis mangfold består av å ha tilgang til mange nesten like kanaler, så er det riktig, men er det dette lytterne ønsker?

Nedgangen i antall radio lyttere i Norge viser tydelig at slukningen av FM og overgangen til DAB, har vært feilslått politikk.

Mange lyttere ser seg rett og slett ikke tjent med de marginale fordelene de får gjennom å kjøpe seg en DAB mottager, da velger de tydeligvis heller å bruke tiden sin på noe annet.

Det er for sent å reversere den kostbare overgangen til DAB, men det er ikke for sent å gjøre det mulig for nisjekonsesjonærer og lokale konsesjonærer med FM lisens å overleve i et konkurransesamfunn til fordel for både seg selv og sine lyttere.

Vår oppfatning er at det er lytternes interesser som må være utgangspunktet for et fremtidig konsesjonsregime. Opprettholdelse av FM som distribusjonskanal, samt fjerning av inntektsbegrensningen som holder nisjekonsesjonærene tilbake, bør være sentrale elementer i en fremtidig, lyttervennlig mediehverdag.